

## Motion till riksdagen 2020/21:1755

av Erik Ottoson (M)

# Översyn av åtgärder för minderåriga som begår brott

---

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över åldern för när unga ska kunna dömas för brott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka möjligheter som finns för att ställa krav på föräldrar till unga som begått brott att delta och bistå myndigheterna i åtgärder kring deras barn med anledning av barnens brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och se över vilka möjligheter som finns för att förena kraven på föräldrar till unga som begår brott med sanktionsmöjligheter mot de föräldrar som inte uppfyller sina skyldigheter i detta avseende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

## Motivering

Sverige är en i grunden välfungerande rättsstat där mänskliga fri- och rättigheter respekteras. För att upprätthålla detta måste politiken ständigt bevaka rättsstatens intressen och utvecklas för att nya fenomen ska kunna hanteras på ett bra och rättssäkert sätt.

Under senare år har antalet ungdomar som ännu inte är straffmyndiga men som är inblandade i mer eller mindre grov brottslighet ökat oroväckande. Det har också blivit allt mer uppenbart att de socialförvaltningar som har som uppgift att hantera minderåriga förbrytare inte har de verktyg som krävs för att lösa situationen på ett ändamålsenligt sätt. Socialförvaltningarnas åtgärder mot unga bygger bland annat på frivillighet från de inblandade föräldrarna, vilket inte alltid föreligger. Bland annat på detta sätt slås det enskilda brottsoffrets rättssäkerhet ur spel. Dagens regelverk framstår allt mer som otillräckligt för andra uppgifter än att hantera enklare snedsteg och förseelser hos barn och unga.

Över tid utvecklar vi som samhälle vår syn på barn och unga samt vilka förmågor de kan tillmätas vad gäller förståelse av orsak och verkan, rätt och fel samt förmågan att ta ansvar för sina gärningar. Dagens ålder för att bli straffmyndig är 15 år och har varit det under en lång följd av år. Dock visar utvecklingen inom den organiserade brottsligheten att denna regel används för att kringgå svensk lag. Man använder helt enkelt barn under 15 år för att begå brott eftersom de inte kan straffas, och om föräldrarna inte deltar frivilligt i socialförvaltningens åtgärder blir det inte mycket konsekvenser för det enskilda barnet. Brottsoffer får i dessa fall ingen upprättelse och gängens verksamhet fortsätter i stort opåverkat. Tendenserna att använda barn i brottsligt syfte leder såväl till långvarig brottslighet för den enskilde som till stora kostnader för samhället. Ett barn som redan i tidiga tonåren börjar röra sig i kriminella kretsar har säkerligen därefter stora svårigheter att övergå till ett hederligt och laglydigt liv, i vart fall utan oerhört omfattande och långtgående åtgärder från samhällets sida. I takt med att det dödliga våldet får ett allt hårdare grepp om den organiserade brottsligheten ökar också risken att dessa barn får ett kort och hårt liv utanför samhällets gemenskap.

Åtgärder krävs från samhällets sida för att komma tillrätta med det som beskrivs ovan. Regeringen behöver därför inleda ett arbete i syfte att se över hur man på ett än mer kraftfullt sätt kan komma tillrätta med minderåriga förbrytare. Två åtgärder som bör vara aktuella och kan ses över är en sänkt ålder för straffmyndighet och att införa ett krav på föräldrar att bistå myndigheter som har ansvar för minderåriga förbrytare. Detta krav bör även ses över och utredas om det kan vara förenat med sanktionsmöjligheter mot föräldrar som vägrar att delta och bistå i myndigheternas åtgärder. På så sätt skulle även yngre barn skyddas från att användas av äldre för att utföra brottsliga handlingar. Samhället skulle också kunna ställa krav på de föräldrar som berörs, vilket idag är omöjligt.

*Erik Ottoson (M)*